

מטעמי תורת זילים

פרשת צו – טהרת המחשבה

התורה פתחה את פרשת הקרבנות ב'קרבן עולה' כפי שנאמר "וַיִּבְרַח אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמְרָתְ אֲלֵהֶם אֲדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַה' מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבָּקָר וּמִן הַצֹּאן וּמִן הַחֲסִידִים אֵת קָרְבָנְכֶם: אִם עֹלָה קָרְבַּנְךָ מִן הַבָּקָר זָכָר תִּמְכֹּר וְיִקְרִיבְנוּ אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְיִקְרִיב אֹתוֹ לְרָצוֹנוֹ לְפָנַי ה' (ויקרא א, ב-ג), והטעם שפתחה דווקא בקרבן עולה משום שהוא היה מכפר על 'המחשבה' של האדם (ראה ויקרא רבה ז אות, ג) (טעמי המצוות: לרבינו מנחם הבבלי מצוות לא תעשה מצוה רנב) והמחשבה היא הראש לכל (זוהר פרשת ויקרא דף ו ע"א ד"ה מן הבקר ולא בקר). לכן גם ציוותה התורה להקריב את העולה כל הלילה עד הבוקר שנאמר "זאת תורת העולה הוא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר" (ויקרא ו, א-ג) משום שדרך האדם לחשוב בלילה ולחטוא ביום, שנאמר "הוי חשבי און ופעלי רע על משפבותם באור הבקר ועשוה" (מכילתא, א) והעולה כיפרה בזמן עבירת המחשבה (ירבינו בחיי ויקרא ו, ב ד"ה ויש שאינו נאכל).

המחשבה היא החלק החשוב שבאדם, ועל ידה הוא נקרא בשם 'אדם' שנאמר "אדם ביקר ולא יבין נמשל כפיהמות נדמו" (תהלים מט, כא). היא עיקרו של אדם (מחשבות חרוץ) לר' צדוק הכהן מלובלין תחילת אות א ד"ה המחשבה הוא, 'מבשר צדק' לר' יששכר דוב מולאטשוב בפרשת כי תצא על הפסוק 'לא יהיה כלי גברי' כמו 'נשמה' אל הגוף (כתם פז) לר' שמעון בליא בעל הפיטו יבר יוחאי על זוהר בראשית דף יב ע"א ד"ה ולכוונא רעותא). לכן אמרו רבותינו 'תפילה בלא כוונה כגוף בלא נשמה' (וימהר אברהם לר' אברהם פלאגי מערכת מ' אות קעא). המחשבה היא השורש (הרמ"ד וואלי דברים פרק ה על הפסוק 'ולא תחמוד אשת רעך') והראשית לכל (זוהר פרשת ויקרא דף ו ע"א ד"ה כך מחשבה, 'זוהר חדש' פרשת כי תשא דף נה ע"ב ד"ה ועל דא מאן דחשיב) וגדול כוחה מאוד, שהיא פועלת למעלה ולמטה (כתם פז) על זוהר בראשית דף יב ע"א ד"ה ואמר כי כשיחשוב, והזוהר ישראל על קדושתה (דעת חכמה) לר' מהרי"ל פוחוביצר שער השבת פרק תשיעי ד"ה יעל שענין שבת' והוא עפ"י זוהר בתיקונים).

יש להבין, מדוע כל אחד מישראל צריך להיזהר ולשמור את קדושת המחשבה ולהרחיק מעליו הרהורים רעים ומחשבות זרות?

מחשבתו של האדם באה מכוח הנשמה שנתן בו הבורא יתברך

ישנם שלשה שותפים ביצירתו של האדם – אביו אמו והקב"ה (גמ' קידושין דף ל ע"ב). אביו ואמו נותנים לו את חלקיו הגשמיים והקב"ה את החלקים הרוחניים. אביו מזריע את חלקי הלוזבן שבגופו ואמו את חלקי האודם, ואילו הקב"ה נותן בו רוח ונשמה בינה והשכל (גמ' נידה דף לא ע"א). כאשר הנשמה שנתן בו הבורא, היא זו שמהווה את כוח החושב והמהרהר שלו (צדקת הצדק לר' צדוק הכהן מלובלין אות קמד, עפ"י 'אור החמה' על זוהר פרשת תרומה דף קנ ע"ב ד"ה 'הרהורין טבין מהרמ"ק', 'נפש החיים' לר' חיים מוולואוין שער א פרק יד ד"ה 'ואלו בני בחינות מעשה' עפ"י הערוך ורש"י ז"ל) המלמד אותו דעה ובינה (נפש החיים' שער א פרק יד ד"ה 'ואלו הגי בחינות מעשה'), ועיקר משכנה הוא במוח שהוא 'כלי המחשבה' (נפש החיים' שער א פרק יד ד"ה 'ואלו הגי בחינות מעשה').

היות שהמחשבה תלויה בנשמה הרוחנית (ספר הליקוטים' להרמ"ד וואלי חלק א' נושאים שונים עמ' תלט ד"ה בענין החלומות, ספר 'מתתיה' פרשת חקת דף נג ע"א טור ב ד"ה ועפ"י יובן גמ') ובאה ממנה (לב אריה' לר' יהודה אריה לרב האשקי פרשת תרומה אות כד ד"ה והנה מצאתי עוד) לכן גם המחשבה היא דבר רוחני מאוד, חלק אלוה ממעל. מטעם זה אין בה עייפות כלל ועיקר, ולא הפסק לעולם (ספר הליקוטים' להרמ"ד וואלי חלק א' נושאים שונים עמ' תלט ד"ה בענין החלומות). והיא היות במוח בסוד הנשמה, כך שאדם חי לא יכול להיות בלי מחשבה (ספר הליקוטים' להרמ"ד וואלי חלק א' נושאים שונים עמ' תלט ד"ה לפי שכל תיקונו וחיותו). שהרי בשונה מדיבור או מעשה, אדם טרוד במחשבתו במשך כל היום והיא אינה פוסקת אפילו בעת השינה בלילה על ידי החלומות שהיא מראה לאדם (ספר הליקוטים' להרמ"ד וואלי חלק א' נושאים שונים עמ' תלט ד"ה בענין החלומות) (להרחבה בענין החלומות ראה מאמרנו לפרשת מקץ – 'חלומות בני האדם').

לכן כל מי שמהרהר רעה במחשבתו אפילו אם לא עושה שום מעשה בידים, הרי שהוא חוטא עם הנשמה הטהורה שנתן לו הקב"ה ועושה בה פגם (גילגלי רזיא' מתלמידי הארי"י ז"ל דף ט ע"א טור ב ד"ה ותדע שטהרת המחשבה, 'ידבש לפי' להחיד"א מערכת ה אות ח ד"ה הרהורים הרהורי עבירה). מטעם זה אמרו רבותינו כי "הרהורי עבירה קשים מעבירה" (ראה גמ' יומא דף כט ע"א) לפי שזהו חטא קשה (מראית העין' להחיד"א על מסכת יומא דף כט ד"ה הרהורי עבירה קשים) וגדול, לפגום בחלק הרוחני (ביאור 'תוספות' להחיד"א על מסכת כלה פרק ב הלכה א) שהוא אלוה ממעל (פתח עינים' להחיד"א על מסכת אבות פרק ב ד"ה הסתכל בג' דברים), אשר נתן הקב"ה לבדו באדם (מראית העין' על מסכת יומא דף כט ד"ה הרהורי עבירה קשים). והפגם בזה חמור יותר מאשר פגם 'במעשה' גשמי (ביאור 'תוספות' להחיד"א על מסכת כלה פרק ב הלכה א) שאז נפגמים רק החלקים שנתנו לו אביו ואמו בתוך יצירתו (ידבש לפי' מערכת ה אות ח ד"ה הרהורים הרהורי עבירה, 'מראית העין' על מסכת יומא דף כט ד"ה הרהורי עבירה קשים).

אף על פי כן, ה' יתברך ברוב חסדיו אינו מעניש על 'המחשבה' לבדה (ראה גמ' קידושין דף לט ע"ב) (ידבש לפי' להחיד"א מערכת ה אות ח ד"ה הרהורים הרהורי עבירה, 'צוארי שלל' להחיד"א בהפסוק יום א' של ראש השנה אות ו' ד"ה כי אל דעות, 'מראית העין' להחיד"א מסכת עבודה זרה דף י"ו ד"ה והנאני הדבר), ורק אם אדם עושה גם את 'המעשה' אז נענש על המחשבה שקדמה לה, שהרי על ידה באה העבירה לפועל (אור החמה' על זוהר פרשת ויקרא דף ו ע"א ד"ה 'אייר יהודה אי הכי מהרמ"ק). וזהו חסד גדול של ה' יתברך, וכפי שנאמר "וילך אדני חסד כי אָתָה תִּשְׁלַם לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ" (תהלים סג, יב), כלומר "לך אדני חסד" על כך שאתה משלם ומעניש ל'לאיש' רק 'כְּמַעֲשָׂהוּ' ולא כפי מחשבתו (ידבש לפי' להחיד"א מערכת ה אות ח ד"ה הרהורים הרהורי עבירה, 'אהבת דוד' להחיד"א דרוש ט"ו בשבת תשובה ד"ה למדנו). אמנם על מחשבת עבודה זרה אדם כן נענש (גמ' קידושין דף לט ע"ב, זוהר פרשת תרומה דף קנ ע"ב, זוהר פרשת בא דף לה ע"ב ד"ה אלא תנא), כי בשונה משאר המחשבות, כאשר האדם כופר בה' במחשבתו ומודה בעבודה זרה – נמסרת נשמתו אל 'החיצונים' שדבקים בה (אור החמה' על זוהר פרשת תרומה דף קנ ע"ב ד"ה הרהורין

טבין מהרמ"ק).

במקום בו נמצאת המחשבה של האדם שם נמצא האדם בכל אברי

עיקר האדם הוא לא הגוף אלא הנפש (יצדקת הצדיק לר' צדוק הכהן מלובלין אות קמד). **ואין מקומו של האדם במקום שגופו עומד שם, כי הגוף הוא לא 'האדם' אלא רק 'בשר אדם'** (יערבי נחלי פרשת נח דרוש א ד"ה ובה תבין איך העבודה) **והעיקר הוא המחשבה שלו** (מבשר צדק לר' יששכר דוב מזלמטוב פרשת כי תצא על הפסוק 'לא יהיה כלי גבר'), **שבמקום שנמצאת מחשבתו שם נמצא האדם כולו** (יצוואת הריב"ש לר' ישראל בעל שם טוב אות סט ד"ה יכשיהו בקטנות בדביקות' לפי נוסח אחר, ידגל מחנה אפרים' פרשת שמות ד"ה יתעל שועתם' בשם הבעש"ט ז"י"ע וכן בפרשת מסעי ד"ה 'ובמקום שמחשבתו', 'תולדות יעקב יוסף' פרשת חיי שרה ד"ה 'אם כן כשמקשר ומדבק' בשם הבעש"ט ז"י"ע, 'ילקוטים יקרים' למגיד ממעורטש ז"י"ע אות קכט ד"ה והנה נמשיל, 'מבשר צדק' לר' יששכר דוב מזלמטוב פרשת כי תצא על הפסוק 'לא יהיה כלי גבר', 'יצדקת הצדיק' לר' צדוק הכהן מלובלין אות קמד ד"ה במקום שהוא, 'אגרא דכלה' פרשת כי תצא על הפסוק 'והנראה דכאן' בשם חכמי האמת, 'אור לשמים' לר' מאיר הלוי מאפטא פרשת קדושים ד"ה 'יהגם שלא כל אדם' בשם הרמב"ם, 'יערבי נחלי פרשת נח דרוש א ד"ה ובה תבין איך העבודה) **בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו** (עפ"י 'תולדות יעקב יוסף' פרשת חיי שרה ד"ה 'אם כן כשמקשר ומדבק'). **ואף שהוא אינו עומד בגשמיות במקום מחשבתו** (ידגל מחנה אפרים' בפרשת מסעי ד"ה 'ובמקום שמחשבתו') **אלא רק מחשבתו אדוקה באותו מקום** (יצדקת הצדיק לר' צדוק הכהן מלובלין אות קמד ד"ה במקום שהוא), **עם כל זה הגוף שלו נגזר אחרי הראש** (ידגל מחנה אפרים' בפרשת מסעי ד"ה 'ובמקום שמחשבתו') **ומחשבתו** (תולדות יעקב יוסף' פרשת חיי שרה ד"ה 'אם כן כשמקשר ומדבק') **כי זה כל האדם** (יערבי נחלי פרשת נח דרוש א ד"ה ובה תבין איך העבודה).

לכן אם אדם חושב מחשבות טובות או נותן ליבו להבין בתורת ה', אזי הוא נדבק בצד הטוב בצד הקדושה כפי מחשבותיו העוברות בדעתו (יספר הליקוטים' להרמ"ד וואלי חלק א' נושאים שונים עמ' תלט ד"ה לפי שכל תיקונו וחיותו). **כגון שאם חושב בעולמות העליונים אזי מיד הוא נמצא באותם עולמות** (יצוואת הריב"ש לר' ישראל בעל שם טוב אות סט ד"ה כשיהיה בקטנות בדביקות). **מטעם זה כאשר שמואל הנביא היה נער ושירת לפני ה', הוא שכב לישון ואז נאמר עליו "וַיִּנָּרְץ אֱלֹהִים טָרְסָם יִכְפֹּה וְשִׁמוּאֵל שָׁכַב בְּהִיכַל ה' אֲשֶׁר שָׁם אֲרוֹן אֱלֹהִים"** (שמואל א' ג, א, ג). **ואין הכוונה ששמואל שכב ממש בהיכל ה' שהרי הוא היה אסור בזה, אלא הכוונה ששמואל היה שוכב באוהלו ואף על פי כן הוא היה נחשב ב"היכל ה'" בעבור שהיתה מחשבתו דבוקה שמה** (אור לשמים' לר' מאיר מאפטא פרשת קדושים ד"ה 'יהגם שלא כל אדם'), **שהיה מחשב בענייני ההיכל והארון ורוחניותם אשר ה' בם** (מלבי"ם שמואל א' פרק ג, ג ע"י).

וכן הוא ההיפך, שאם האדם חושב מחשבות של הבל או מחשבות רעות, אז הוא נדבק בצד הרע בלי ספק (יספר הליקוטים' להרמ"ד וואלי חלק א' נושאים שונים עמ' תלט ד"ה לפי שכל תיקונו וחיותו). **וכשהוא חס וחלילה מהרהר בטומאה, אזי הוא נחשב מחוץ ל'מחנה הקדושה'** (אגרא דכלה' פרשת כי תצא על הפסוק 'והנראה דכאן' בשם חכמי האמת), **ואל המקום שחושב – שם הוא מנת חלקו** (פלא יועץ' לר' אליעזר פאפו ערך מחשבה ד"ה 'מחשבה'). **וכן אם הוא חלילה מחשב ומהרהר באשה, אזי הוא מתלבש בכל רמ"ח איברי נשמתו בדמות אותה האשה. וזה נרמז בפסוק "לא יִהְיֶה כְּלִי גִבֹר עַל אִשָּׁה וְלֹא יִלְבֹּשׁ גִּבֹר שְׂמֹלֶת אִשָּׁה כִּי תֹעֲבֹת ה' אֱלֹהֶיךָ כָּל עֲשֵׂה אֵלֶּה" (דברים כב, ה) המחשבה גם קרואה "כְּלִי", ועליה נצטוו "לא יִהְיֶה כְּלִי גִבֹר עַל אִשָּׁה" כלומר שלא יחשוב אדם בהרהור של אשה, ועל ידי זה "וְלֹא יִלְבֹּשׁ גִּבֹר שְׂמֹלֶת אִשָּׁה" – שלא תתלבש נשמתו באותה האשה (מבשר צדק לר' יששכר דוב מזלמטוב פרשת כי תצא על הפסוק 'לא יהיה כלי גבר'). **לכן הרשעים קרואים בחייהם מתים** (ראה גמ' ברכות דף יח ע"ב), **לפי שדבוקה מחשבתם במקום שאין לו קיום לעד הנקרא בשם 'מיתה'** (יצדקת הצדיק לר' צדוק הכהן מלובלין אות קמד ד"ה וע"ז אמרו רשעים בחייהם).**

אדם שמהרהר בעבירה מטמא את נפשו ומכניס את עצמו לסכנת מוות

כאשר חלילה אדם מהרהר בעבירה, מסתלק ממנו שמו הקדוש של ה' יתברך ורוח הטומאה שורה עליו (אור החמה' על זוהר פרשת ויצא דף קנד ע"ב ד"ה אסתמר מהרהורא' מהרמ"ק) **ומטמא את נפשו** (פלא יועץ' ערך מחשבה ד"ה 'מחשבה' בשם זוהר, 'פני דוד' להחיד"א פרשת נשא אות א ד"ה ואפשר, 'יספר הליקוטים' לבעל 'סדר הדורות' ערך חטאים אות ט ד"ה 'טעם דהרהור' בשם 'אבן שובא', עפ"י 'מראית העין' להחיד"א מסכת מכות דף י' ד"ה 'מראית העין' ו'ארת' (הרב) **ואת מקורו** (עפ"י זוהר פרשת ויצא דף קנה ע"א ד"ה 'הרהורא דמסאיבי סתרי תורה'). **באותה השעה יש בו אחיזה של 'חיצונים'** (תפארת שלמה' פרשת ויצא ד"ה מה פשעי ומה חטאתי) **ושורה עליו הסטרא אחרא** (באר מים חיים' פרשת משפטים ד"ה ואכן כל מה שהוא) **וממנה נמשך לו חיותו** (עפ"י זוהר פרשת ויצא דף קנה ע"א ד"ה 'הרהורא דמסאיבי סתרי תורה'). **והטעם לזה, משום שכשישנו דבר מה באדם שחורב מקדושת ה' ואינה לכבודו יתברך, הרי תכף היא מתמלאת מהסטרא אחרא. וכך הוא גם בהרהור מחשבה של אדם, שאם הוא לשם תאוותו בלבד שלא בכונה לשם בוראו – שורה עליו הסטרא אחרא** (באר מים חיים' פרשת משפטים ד"ה ואכן כל מה שהוא).

וכאשר אדם הולך בדרך בעיר או בשדה ובכל מקום שיהיה, ומחשבותיו מחשבים בעניינים לא טובים לפני ה' יתברך, מיד מתחבר אליו מזיק אחד הנקרא תני"א. **והמזיק הזה ממונה על כך שכל ההולך ובהליכתו יש לו מחשבות רעות, הוא נזקק אליו ואינו סר ממנו עד שמכניס בלבו איזה עבירה חמורה. ותוך כמה ימים הוא ייכשל בעבירה זו, ויפגום את נשמתו בעולם הבא פגם גדול מאוד שיתחרט עליה לבסוף** (ייסוד יוסף' לרבו של מחבר 'קב הישר' פרק עב ד"ה דע לך כי בעת, 'קב הישר' פרק עד ד"ה 'ואמר רבי שמעון' במעט שינוי). **כי על האדם לדעת שבכל מקום שהוא הולך, יש לו מסייעים למחשבות טובות ויש לו חלילה מסייעים למחשבות רעות** (עפ"י 'קב הישר' פרק עד ד"ה 'ואמר רבי שמעון'). **וכל מי שמטמא את עצמו בעולם הזה ב'טומאת המחשבה' מטמאים אותו בעולם הבא, כי הוא נעקר מהקדושה** (יראשית חכמה' לר' אליהו ווידאש מתלמידי הרמ"ק שער הקדושה פרק ה ד"ה ואחר שמצינו כל בחינות).

ועוד יידע האדם בנפשו שכאשר עולה על לבו מחשבה רעה של הרהורי אשה, באותה השעה הוא בסכנת מות (כתנות פסים' לבעל 'תולדות יעקב יוסף' פרשת בהר ד"ה 'יבזה יובן מאמר' בשם מורו הבעש"ט ז"י"ע, 'בן פורת יוסף' לבעל 'תולדות יעקב יוסף' פרשת נח ד"ה 'אמנם לבאר' בשם הבעש"ט ז"י"ע). **והרמז לכך במה שנאמר "וַיִּהְיֶה כְּאִשֶּׁר הִקְרִיב לְבֹאֵר מִצְרִימָה וַיֹּאמֶר אֵל שְׂרֵי אֲשֶׁתוֹ הִנֵּה נָא יָדְעִיתִי כִּי אִשָּׁה יָפֶת מְרָאָה אֶתְּ: וְהִיָּה כִּי יִרְאוּ אֶתְּךָ הַמִּצְרִיִּים וְאָמְרוּ אֲשֶׁרְתוּ זֹאת וְהָרְגוּ אֶתְּךָ יְחִייו" (בראשית יב, יא – יב), "הִנֵּה נָא יָדְעִיתִי כִּי אִשָּׁה יָפֶת מְרָאָה אֶתְּ" – שכאשר נכנסים באדם הרהורי אשה, אזי הוא בסכנת מות ויכול להתקיים בו "וְהָרְגוּ אֶתְּךָ" (עפ"י ספר 'בן פורת יוסף' למחבר 'תולדות יעקב יוסף' פרשת נח ד"ה 'אמנם לבאר' בשם מורו הבעש"ט ז"י"ע). **ואפילו ההסתכלות בפניהם של בני אדם אשר מחשבתם אינה תמיד דבוקה בה' יתברך – יכולה להביא לאדם פגם בנפשו** (טהרת הקודש' לר' אהרן ראטה במאמר קדושת העינים דף ט).**

ע"ב בשם הבעש"ט ז"ל. וראה זוהר חדש' שיר השירים דף פח ע"א ד"ה נאוו לחידיק), שכל מחשבה רעה וזרה היא מהס"מ והלילי, והרמו לזה כי התיבות 'מחשבה רעה' יוצאות בגמטריא 'זו סמא"ל ולילי"ת' (מחשף הלבו' לר' יעקב אבוחצירא פרשת שופטים דף צה ע"ב טור א ד"ה אפשר לרמוז על המחשבה).

טהרת המחשבה של האב והאם משפיעה על הולד שייצא צדיק וטהור

כוח המחשבה משפיע גם על יצירת הולד, והוא עיקר גדול ביצירתו לטוב ולרע. שאם המחשבה של האב והאם בשעת ההולדה זכה וטהורה הם יכולים להמשיך להולד נשמה קדושה (ועליו חסידים) לבעל ישבת מוסר' על ספר חסידים דף לח סימן קנו. ראה 'אור החיים הקדוש' ויקרא יב, ב ד"ה אשה כי תזרע. וכשם שטיפת הזרע היא תמצית מכל כוחותיו ואבריו של האדם שהרי על ידי זה נולד גם כן דמות אדם – כך הוא גם כוח המחשבה, שבמה שמחשבים נעשה צורת האדם כאותו הדבר (צדקת הצדיק' אות קמד ד"ה תדע שכח המחשבה). **וזה בדומה למה שהיה עם הכבשים של יעקב אבינו שהולידו כפי הצורה שראו בעת עיבורם** (ראה 'מדרש תנחומא' פרשת נשא אות ז) (ישושן סודות' תלמיד הרמב"ן אות שעט, 'צדקת הצדיק' אות קמד ד"ה תדע שכח המחשבה. ראה עוד בראשית חכמה' שער הקדושה פרק טז ד"ה השער הרביעי בכוונת החיבור). ונרמז ענין זה בסמיכות הפסוק "לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר" (ויקרא יא, מז) לפסוק "אֲשֶׁה כִּי תִזְרְעֶנּוּ" (ויקרא יב, ב), **לומר שהיות הולד "טמא" או "טהור" כלומר צדיק או רשע, תלוי במחשבה באותה השעה** (יסמוכים לעד' לבעל ישבת מוסר' פרשת תזריע דף ז"ן ע"ב ד"ה עוד נראה דהנה) **אם היא לשם שמים או לא** (דרך פקודי' למהרצ"א מדינוב מצות עשה א אות ז ד"ה ידע כי הלבוש' ועיי"ש כי אכחמ"ל. ובשו"ת 'הוד יוסף' למחבר ספר 'בן איש חי' סוף סימן עה כתב לכוון בשעת מעשה ארבע תיבות אלו דווקא 'לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה).

לכן הבנים שמוליד האדם בזקנותו הם על פי הטבע טובי מזג וצדיקים היות שכבר פחת רתיחות דמו ומחשבותיו הם טובות. מטעם זה בועז (מדרש תלפיות' לבעל ישבת מוסר' ענף בועז ד"ה 'הבנים שמוליד' מהרב המחבר) **שהיה בן שלש מאות שנה בשעה שהוליד את עובד מרות המואביה** (רש"י דברי הימים א' ב, יא ע"י"ש), **הוליד בן צדיק, ואחריו נמשכו ממנו גם ישי חודו** (מדרש תלפיות' ענף בועז ד"ה 'הבנים שמוליד' מהרב המחבר). וכן היה עם יצחק אבינו, שה' יתברך ידע כי הוא 'עולה תמימה' ועתיד להיות קרבן לפניו, ולא רצה שיפסל על ידי מחשבה זרה אם חלילה יפגע יצר הרע באברהם אביו ויחשוב איזה מחשבה זרה בעת לידתו. **לכן עשה שאברהם אבינו יוליד את יצחק כאשר הוא בן מאה שנה, שאז כבר נצרר דמו ובטל ממנו היצר הרע** (מדרש תלפיות' ענף יצחק ד"ה 'הרב אלשיך ז"ל' בשם האלשיך הקדוש). וכן מחמת זה, מיד אחרי לידת עשו שיצא "אֲדָמוֹנִי" והיה נראה כמורה על שפיכות דמים, נכתב שיצחק היה זקן בן ששים שנה שנאמר "וַיֵּצֵא הָרְאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי כִּלְוֵי אֲדָמוֹנִי שָׁעָר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עֶשָׂו: וְאַחֲרָיו כָּן יֵצֵא אָחִיו וַיְדוֹ אֲחֻזַּת בַּעֲקָב עֶשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיִּצְחָק בֶּן שָׁשִׁים שָׁנָה בְּלֶדְתָּ אֹתָם" (בראשית כה, כה - כז) **וזה בכדי ללמד שלא יצחק אבינו גרם לעשו בן מחמת איזה הרהור בלתי הגון בשעת הולדתו, שהרי יצחק היה כבר זקן ולא היה בו רתיחות דם** (מדרש תלפיות' ענף בועז ד"ה 'הבנים שמוליד' מהרב המחבר).

ולעומת כן, הבנים שאדם מוליד בבחירתו בעת רתיחות דמו, יכולים חלילה לבוא מהרהורים רעים ומחשבות פגומות (מדרש תלפיות' לר' אליהו הכהן מחבר ספר 'ישבת מוסר' ענף בועז ד"ה 'הבנים שמוליד' מהרב המחבר) **ומחשבה שהיא לא לשם שמים – ואז הם בנינים שאינם מהוגנים** (פירושי' להחיד"א על מסכת כלה פרק ג הלכה ג ד"ה מוסר מעי"ר מי שיש לו לב, 'חוט של חסד' למחבר 'ישבת מוסר' פרשת האזינו על הפסוק 'ישחת לו לא בניו מומים') **הפגומים משורשם** (יידו בכל' למחבר 'ישבת מוסר' פרשת כי תצא סימן אלף ו' ד"ה ולע"ז נראה דידוע) **ויכולים חס וחלילה להיות רשעים וכופרים, בבחינת מעוות שלא יכול לתקון** (ספר 'זכירה' לר' זכריה סימנר ענייני זיווג ד"ה כתיב בכל דרכיך דעה). **כי המהרהר אז בטומאה** (אור החמה' על זוהר פרשת ויצא דף קנד ע"ב ד"ה אסתמר מהרהורא' מהרמ"ק) **ובמחשבות רעות ומזועמות** (אור החיים הקדוש ויקרא יב, ב ד"ה אשה כי תזרע) **מחליף את נשמת הבן, ואף שהיה ראוי להיות לו נשמה קדושה** (אור החמה' על זוהר פרשת ויצא דף קנד ע"ב ד"ה אסתמר מהרהורא' מהרמ"ק) **הוא מושך לו נשמה טמאה** (אור החמה' על זוהר פרשת ויצא דף קנד ע"ב ד"ה אסתמר מהרהורא' מהרמ"ק, 'אור החיים הקדוש' ויקרא יב, ב ד"ה אשה כי תזרע). **ואחר כך בכל חטא שיחטא הבן, האב עלול לתת את הדין אם הוא זה שגרם במחשבתו שבניו יהיו חוטאים** (פירושי' להחיד"א על מסכת כלה פרק ג הלכה ג ד"ה 'מוסר מעי"ר מי שיש לו לב').

ונרמז הפגם הזה בפסוק "ישחת לו לא בְּנָיו מוֹמִים דוֹר עֲקֹשׁ וּפְתִלְתָּל" (דברים לח, ה), "שִׁחַת לוֹ" – שאם השחית את עצמו במחשבה זרה בעת ההולדה, גרם "לא בְּנָיו" כלומר שבניו אינם בניו משום שאינם מהוגנים, והם "דוֹר עֲקֹשׁ וּפְתִלְתָּל" (חוט של חסד' למחבר ספר 'ישבת מוסר' לר' אליהו הכהן פרשת האזינו על הפסוק 'ישחת לו לא בניו מומים'). וכן נרמז בפסוק "לא יִמְצָא בָךְ מַעֲבִיר בְּנוֹ וּבִתּוֹ בְּאֵשׁ" (דברים יח, ט), כלומר שלא יהיו "בְּנוֹ וּבִתּוֹ" עושים עבירות "בְּאֵשׁ" היצר הרע, משום "בָּךְ" כלומר מחמת שהאב היה מהרהר הרהורים רעים (אלף המגן' על התורה למחבר 'פלא יועץ' ר' אליעזר פאפא דף קט ד"ה כי תקרב אל עיר ד"ה ובוה), **שהרי הכל תלוי בקדושת המחשבה. וכמה בנינים נאבדים מחמת מחשבת האב והאם** (הערות החיד"א על ספר 'עיר מקלט' על טעמי המצוות פרשת נח ד"ה היות גדול ושמירה) **עד שרוב הרשעים שבעולם הם מסיבת מחשבות הוריהם בשעת ההולדה** (יידו בכל' למחבר 'ישבת מוסר' סימן אלף כט ד"ה פסיקתא הביאה הראובני).

מטעם זה נסמכו פרשיות 'בן סורר ומורה' ל'אשת יפת תואר' (יידו בכל' פרשת כי תצא סימן אלף ו' ד"ה ולע"ז נראה דידוע), **ללמד כי מ'אשת יפת תואר' יכול לצאת בן סורר ומורה** (רש"י דברים כא, יא), שהרי כל מחשבתו ודעתו של האדם שלקח את אותה אשת יפת תואר היה לשם זנות ולמלא את תאות החומר העכור שלו, ועוד היה שם תוספת טומאה שאותה בת אל נכר וודאי חשבה באותה השעה בעבודה זרה שהיתה עובדת – ועם כן מוכרח שייצא הולד מעוות שלא יוכל לתקון. **לכן גזרה חכמת התורה להורגו בצעירותו על שם סופו הרע** (ראה רש"י דברים כא, יח) **כי הוא לא ישוב בתשובה לעולם, יען שהוא השתרש עם היצר הרע משעת ההולדה, כי לא דיברה התורה בדין אשת יפת תואר אלא כנגד יצר הרע** (יידו בכל' פרשת כי תצא סימן אלף ו' ד"ה ולע"ז נראה דידוע). **וזה גם הטעם שנשמכה פרשת תליית איש חוטא על העץ** (ראה דברים כא, כב – כג) **לפרשת 'אשת יפת תואר', ללמד כי מאשה הלוקחה בשביה לא ייצא אדם צדיק, מאחר שאין הכוונה אלא רק ליופי וזימה, ועתידים לצאת ממנה בנינים סוררים ומורדים הראויים לארבע מיתות בית דין, בדומה למה שהיה עם אבשלום שהיה בן של 'אשת יפת תואר'** (ראשית חכמה' שער הקדושה פרק טז ד"ה השער הרביעי בכוונת החבור. ועיי"ש באריכות דבריו החשובים ואכחמ"ל. ראה עוד רמזים על זה בפסוקים ביסמוכים לעד' למחבר 'ישבת מוסר' פרשת ראה דף קיב ע"ב ד"ה יעד יש לפרש דאין, וכן בילקוט דוד' פרשת משפטים על הפסוק 'ומכה אביו ואמו').

וכך הוא בכל ענייני העולם הזה, שגם אחרי שתוקנו כל המעשים כראוי, עדיין נשאר הדבר תלוי במחשבה הטהורה (יאור החמה' זוהר פרשת ויצא דף קנה ע"א ד"ה 'כל מלין דעלמא' מהרמ"ק) **לפי שהכל הולך אחר המחשבה. ובפרט הוא בעניין ההולדה** (ניסוד יוסף' לרבו של מחבר 'קב הישר' פרק נח. ועיי"ש בדבריו), **שגם אחרי שהכל נעשה כתיקונו בקידושין ושבע ברכות ובטהרה ולא בטומאה – אם יהרהר אז האדם בטוב** (יאור החמה' על זוהר פרשת ויצא דף קנה ע"א ד"ה 'כל מלין דעלמא' מהרמ"ק) **כלומר במחשבה טובה וישרה לשם שמים הרי שייצא הבן הגון וירא שמים וסר מרע** (מדרש אליהו' דרוש י אשת חיל ד"ה אף להבינו). **ואם יהרהר אז ברע** (יאור החמה' על זוהר פרשת ויצא דף קנה ע"א ד"ה 'כל מלין דעלמא' מהרמ"ק). **והוא אחר שעת שייצא הבן רשע** (מדרש אליהו' דרוש י אשת חיל ד"ה אף להבינו) **ונמצא שקלקל את הכל** (יאור החמה' על זוהר פרשת ויצא דף קנה ע"א ד"ה 'כל מלין דעלמא' מהרמ"ק). **ואחרי שעת ההולדה אין יותר תקוה להפוך את הנפש שקיבל הולד, בין אם קיבל נפש טהורה או בין אם קיבל נפש טמאה – כי כבר קדם כוח החושב שממנו התהווה הולד, והיה מה שהיה** (יאור החיים הקדוש' ויקרא יב, ב ד"ה אשה כי תזרע. עיי"ש).

אמנם עיקר הדבר תלוי דווקא במחשבת האדם (יעלו חסידים' לבעל 'שבת מוסר' על ספר חסידים דף לח סימן קנ, אלף המגן' על התורה לבעל פלא ויועץ דף קט ד"ה כי תקרב אל עיר ד"ה כי תקרב אל עיר) **שעל פי מחשבותיה הטהורות יכול לצאת הולד נקי ומבורר** (יכר לאדן' להחיד"א על בראשית רבה סימן ד פרשה ג). **וזה מה שהיה עם לאה אמנו, שאף על פי שיעקב היה עמה וחשב שהיא רחל, הועילה מחשבתה וכוונתה הטהורה ונולד ראובן נקי. וכן היה עם נצבת בת עדאל אשת ישי, שאף על פי שחשב ישי כי היא שפחתו, הועילה כוונתה הטהורה של נצבת ונולד דוד נקי** (עיי"ש יכר לאדן' על בראשית רבה סימן ד פרשה ג). **וכן על פי מחשבות האדם יכול לצאת הולד להיפך** (יכר לאדן' על מדרש 'שיר השירים רבה' דף ב ד"ה מה ילדת), **כמו שהיה עם הצדיק המופלא חזקיה המלך עליו השלום שנשא לאשה בת נביא, אך מכיוון שהיא חשבה בעבדיו הגוים של מרודך בלאדן** (יאור החיים הקדוש' ויקרא יב, ב ד"ה אשה כי תזרע) **שהיו בניתו של חזקיה** (גמ' סנהדרין דף קד ע"א) **היא המשיכה נפש רעה לשני בניה הנולדים** (יאור החיים הקדוש' ויקרא יב, ב ד"ה אשה כי תזרע) **ויצא מהם מנשה וְוַבְשֶׁקָה** (מנורת המאורי' נר שלישי כלל שני חלק ראשון פרק שני ד"ה גם מצינו).

על האדם להתאמץ מאוד ולסלק מעצמו מחשבות זרות ורעות

טהרת המחשבה היא קשה מכולם כפי שאמרו רבותינו "הרהורי עבירה קשים מעבירה" (ראה גמ' יומא דף כט ע"א). ואף על פי כן רבים נכשלים בה כי חושבים שהרהורי עבירה אין בהם כלום כיון שלא עשו מעשה, ואז הם גם אינם חוששים לחזור בתשובה בשביל ההרהור, שנראה להם ככלום. **ואותם אנשים אינם יודעים שכל מי שמהרהר רעה הוא חוטא עם נשמתו הטהורה, ואם לא חוזר בתשובה על אותה המחשבה הרעה נשאת נשמתו פגומה** (גיליא רזאי' לתלמיד הארי"ז דף ט ע"א טור ב ד"ה ותעד שטהרת המחשבה). **ועוד שגם אם לא מענישים אותו על המחשבה לבדה בעולם הזה, הרי שבשביל להגיע ל'גן עדן העליון' נענישים עליה על מנת לטהר את הנשמה ולנקותה מכל סיג, כל אחד ואחד לפי ערך נשמתו** (מראית העין' להחיד"א מסכת עבודה זרה דף י"ו ד"ה 'הנאני הדבר' בשם הרב 'אספקלריא המאירה'. ראה מה פירש בזה ביפני דוד' להחיד"א פרשת וירא אות א ד"ה או אפשר דבישראל) (להרחבה בעניין 'גן עדן עליון' ראה מאמרו לפרשת בראשית – 'גן עדן').

לכן על האדם לשוב בתשובה מיד על כל מחשבה רעה שהרהר בה. כי דרך האדם שאם יעבור יום או יומיים הוא כבר לא ישים יותר דעתו עליה. וזה שונה מעבירות שהאדם עושה במעשה, שאז הוא שם לבו וחוזר ומתחרט עליהן אפילו כעבור זמן רב, לפי שהן עומדות נגד פניו וכפי שאמר דוד המלך "וְחֶסְאִי נִגְדֵי תַמִּיד" (תהלים נא, ה) (גיליא רזאי' דף ט ע"א טור ב ד"ה ותעד שטהרת המחשבה). **וכל אדם יברח ממחשבה שאינה הוגנת לפני המקום, ויעשה כל אשר בכוחו להטרידה ממחשבתו ולשים מענייני לבו במחשבה הראויה לפני המקום** (יעלו חסידים' לבעל 'שבת מוסר' על ספר חסידים דף לח סימן קנ) **ויתגבר לטהר את מחשבותיו בהדרגה כל פעם יותר ויותר עד שיזדככו** (נעום אלימלך' לר' אלימלך מליז'ענסק פרשת כי תבא על הפסוק 'כי תכלה לעשר'), **כי זה ביד האדם למנוע את עצמו ומחשבותיו ותאוותיו בכל מה שירצה, וברשותו לקרובם ולרחקם כפי חפצו** (ש"ל"ה הקדוש' תורה שבכתב פרשת ואתחנן נר מצוה ד"ה מצות תי"ו מתרי"ג מצות).

וטוב שאדם יצייר במחשבתו את מזמור "לְמַנְצַח בְּנִיגִית מְזֻמֹּר שִׁיר" (תהלים סז, א) בצורת המנורה, שהוא מסוגל מאוד לטהר את המחשבה (יאור לשמים' פרשת תרומה על הפסוק 'וראה ועשה בתבניתם'). **וכן שיזכור תמיד ויהיה מורגל בפיו שמות האבות הקדושים – 'אברהם יצחק ויעקב', שזה מסוגל לתיקון המחשבות שיהיו קדושות.** וכפי שנרמז בפיוט לראש השנה "לְהַסִּיר מִכְשׁוֹל מִלֵּב הַעֲקוּב, לְהַזְכֵּר לְאַבְרָהָם לְיַצְחָק וְלְיַעֲקֹב" (מתוך מוסף של יום א' לראש השנה תחילת ברכת קדושה של חזרת השי"ן נוסח ספרד) (יאור לשמים' פרשת כי תשא על הפסוק 'ראה קראתי בשם' ד"ה עוד ניל ולחשוב). **וכן על ידי לימוד המשניות בסדר טהרות יכול האדם לטהר את עצמו ומחשבותיו** (מעבר 'יבוק' שפתי רננות פרק כט ד"ה על כן אשר) **וגם אמירת 'פרשת הגעלת כלים' שבתורה** (ראה במדבר פרק לא, כא – כד) **מסוגלת לבטל מחשבות והרהורים רעים** (ילקוט מנחם' חלק ליקוטים ערך מחשבה ד"ה 'שמעתי' בשם הר' מנחם מנדל מרימנוב).

ועל מנת להינצל ממחשבות רעות, מועיל מאוד אם יהרהר האדם בשם 'קר"ע שט"ן' (פירושו' להחיד"א על אבות דרבי נתן פרק טז סוף ד"ה 'והיה יושב ביניהם' בשם 'שושן סודות', 'דבש לפני להחיד"א מערכת ה אות ט) **בניקוד שְׁוָא, ויאמר את הפסוק "אֵשׁ תִּמְיָד תוֹקֵד עַל הַמְּזַבְּחַ לֹא תִבְכֶּה" (ויקרא ו, ו) וכן את הפסוק "סַעֲפִים שְׂנְאָתִי וְתוֹרְתְךָ אֶהְבֶּתִּי" (תהלים קיט, קיג) ואז יעביר את יד ימינו על מצחו שלש פעמים – ויועיל בעזרת ה' יתברך, ובלבד שישתדל בעצמו לסלק ממחשבתו הרהורים רעים** (פלא יועץ' ערך מחשבה ד"ה והן אמת). **וכן טוב לעסוק במסכת 'מכות' שהיא גמטריא 'הרהורים', והיא מסוגלת לבטל הרהורים רעים** (דבש לפני להחיד"א מערכת ה אות ט כפי שקיבל מקובל זקן). **ואז כשיהיו לאדם רק הרהורים טובים יתקיים בו הפסוק "וְהִתְקַדְּשְׁתָּם וְהִיָּתְּם קְדוֹשִׁים" (ויקרא כ, ז) (זוהר פרשת ויצא דף קנה ע"א ד"ה 'כל מלין' סתרי תורה) שהוא נאמר על קדושת המחשבה שבאה על ידי הנשמה** (ראשית חכמה' שער האהבה פרק יא ד"ה עוד אפשר לתת קשר), **כן יהי רצון.**

העלון גם לעילוי נשמות: יצחק בן רבקה ז"ל חרב יצחק שלמה בן שרה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמות: מאיר בן משה ז"ל, יונה בן שמואל ז"ל, ברטה בתיה בת מאיר ז"ל, חיים בן לייב ז"ל, מרים בת שמואל ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמות: שרה סילבי בת עזיזה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמות: ציונה שושנה בת חנה במוון חיי אליהו בן גובקר חיי שה ברחמי יליה לום טומא שליטה העלון גם לעילוי נשמות: אהרון בן עזיזה ז"ל אָרְלֵט עֲלֵיָה בת פורטון מסעודה ז"ל העלון גם לעילוי נשמות: רחל בת גרשון הנולדת משרה אשת דוד ז"ל לביע'א טבטת תשס"ט ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמות: נעמי גליט ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמות: רפאל בן יפה וישראל חי חיי העלון גם לעילוי נשמות: יהודית בת רודה רוזיטה וכל משפחתה ניתן להקדיש את העלון לרפואה או לעילוי נשמות בטל' 052-7675933. וכן ניתן לשלוח הערות/הארות ולקבל את העלון במייל tora.haim@gmail.com
---	--	--	--	--	--